

Van Hei naar turf

Afgiftekantoor Wachtebeke - toelatingsnummer P109112
V.u. Griet Buyse, Schuiterstraat 34 C, 9031 Drogen

Inhoud

Woord vooraf - De Zandberg	3
Activiteiten voorjaar 2019.....	4
Heidebossprokkels.....	6
De letterzetter	8
Het succesverhaal van onze vrijwilligersterreinploeg!	9
Help jij mee de padden op pad?	16

Lidgeld

Het lidgeld van Natuurpunt bedraagt 27 euro per gezin. Als lid krijg je het tijdschrift Natuur.blad en dit afdelingstijdschrift, geniet je van een aanzienlijke korting op producten uit de Natuurpunt Winkel en neem je gratis deel aan geleide wandelingen. Over deze en nog andere voordelen die je hebt als Natuurpuntlid, lees je meer in Natuur.blad of op www.natuurpunt.be. Leden kunnen zich abonneren op Natuur.focus, het natuurhistorisch tijdschrift en/ of Natuur.oriolus, het tijdschrift over vogels. Een abonnement voor één van beide kost 10 euro bovenop het lidmaatschap, voor beiden samen 17 euro. Lidgeld en / of abonnementsgeld kan je storten op IBAN: BE17 2300 0442 3321 met vermelding van naam of lidnummer (voor de hernieuwingen) en Natuur.focus en / of Natuur. oriolus (voor de abonnementen).

Werkten mee

Griet Buyse, Gert Du Cheyne, Annemie Philips, Lieve Van Den Berghe, Thierry Van Driessche, Peter Wesemael

Foto's

Foto's: zie binnenin tijdschrift
Foto voorpagina: Koraaalzwam (foto: Gert Du Cheyne)

Eindredactie & layout

Peter Wesemael en Griet Buyse

Redactieadres

Griet Buyse, Schuiterstraat 34C,
9031 Drongen, 09 329 55 45, 0478
23 22 19, griet.buyse@gmail.com

Steun

Steun de projecten van Moervaart-Zuidlede. Een gift is fiscaal aftrekbaar vanaf 40,00 euro (alle giften in één jaar aan Natuurpunt vzw worden samengeteld).

Rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer vzw.

Vermeld één van onze projectnummers:

- **Moervaart-Zuidlede 3617**
- **Heidebos 6636**
- **Turfmeersen 6113**
- **Reepkens 6119**
- **Zandberg 6668**

De Zandberg groeit als erkend natuurreserveaat

GRIET BUYSE

Voor de lezers van Van Hei naar Turf is het natuurgebied de Zandberg natuurlijk geen onbekende. Maar toch nog eens: de Zandberg is gelegen op de grens van Moerbeke richting Stekene, Klein-Sinaai, ten zuiden maar parallel aan de E34. Natuurpunt Moervaart-Zuidlede beheert hier sinds vele jaren een ruime tien hectare natuurgebied.

Zeer recent, in januari 2019, keurde minister Joke Schauvliege de uitbreiding van dit reserveaat goed. Het hele natuurreserveaat de Zandberg is voortaan 'erkend natuurreserveaat', beschermd gebied dus. Ruim zeven hectare natuurgebied was wat al, en recent keurde de minister nog een viertal hectare extra bescherming goed.

In de Zandberg zijn er nog enkele eerder monotone naaldbossen, die in de toekomst zullen omgevormd worden tot bossen met meer natuurlijke variatie in de (onder)begroeiing, wat dan ook meer kansen creëert voor verschillende andere planten en dieren om daar te leven. Zo zal de biodiversiteit in dit gebied dus gaandeweg verder toenemen.

In de Zandberg vinden heel wat interessante broedvogels hun thuis, zoals de zwarte specht en de boomvalk. Maar de Zandberg is ook erg interessante voor tal van zeldzame vleermuizen, waaronder de mopsvleermuis.

Doorheen het gebied lopen enkele wandel- en fietspaden, die uiteraard behouden blijven.

De uitbreiding van de erkenning door de minister betekent dat Natuurpunt voortaan een jaarlijks weerkerend bedrag subsidie ontvangt om dit natuurgebied te beheren. Natuurpunt maakte voor dit gebied een beheerplan op, voor een periode van 27 jaar, dat vastlegt op welke manier dit natuurgebied beheerd zal worden en hoe de natuur moet evolueren. Als dit beheerplan wordt goedgekeurd, kan dit zorgen voor de officiële erkenning als natuurreserveaat. In het voorbije jaar 2018 heeft minister van Natuur Joke Schauvliege in totaal 755 hectare natuurgebied van Natuurpunt 'erkend'.

Die erkenning is van cruciaal belang om de broodnodige subsidies te krijgen om deze natuurgebieden goed te beheren. Want natuur beheren en openstellen kost -naast de zware inspanningen op terrein- ook handenvol geld. Dagelijks zorgen duizenden Natuurpuntvrijwilligers ervoor dat zij deze taak samen met een grote professionele ploeg op kantoor en op terrein, tot een goed verzorgen. In dit nummer kijken we alvast even mee naar het vele werk dat onze vrijwilligers uit de beheerwerkgroep afgelopen jaar verricht hebben.

We hopen ook jou op een van onze komende werkdagen of activiteiten te ontmoeten!

De Zandberg Foto: Jean-Pierre De Rycke

Activiteitenkalender voorjaar 2019

Zondag 10 februari om 14u Klimaatwandeling, gevolgd door algemene vergadering

Kilmaatgids Maatje den Herder en Peter Wesemael nemen je mee op sleeptouw doorheen een stukje Lochristi en zetten de klimaatproblematiek in de kijker.

Afspraak: Wijklokaal Kasseitje, Stationstraat 67, Lochristi om 14u

Meer info:

Griet Buyse, griet.buyse@gmail.com, 0478 23 22 19

Zondagnamiddag 17 maart om 14u In het spoor van de Galloways.

Na de wandeling kan je genieten van een pannenkoek in de boshut van het Heidebos

Gids is Gert Du Cheyne

Afspraak: om 14u aan Parking 2, Wachtebeke

Meer info: gert.du.cheyne@gmail.com

Zondag 24 maart om 14u Reigerwandeling Puyenbroeck

Het is een traditie geworden. Elk jaar gaan we samen met Eductie Puyenbroeck op kraambezoek bij de reigerkolonie. Het wordt weer een bang afwachten. Zullen de reigers terugkomen dit jaar? En zullen ze de jongen in het domein grootbrengen? Op deze en andere vragen krijg je zeker een antwoord. De wandeling is voor iedereen toegankelijk.

Gids is Maatje den Herder

Afspraak: aan parking van het zwembad van Puyenbroeck om 14u

Meer info: maatje.den.herder@telenet.be

Inschrijven is noodzakelijk!!

Inschrijven: via 09 342 42 17

of puyenbroeck.educatie@oost-vlaanderen.be

Adres

Dorp-Oost 133
9080 Lochristi

Contact

Tel. 09/ 355 57 55
Fax 09/ 355 54 05
info@drinksdeclercq.be

Openingsuren

maandag-vrijddag: 8u30-19u
zaterdag: 8u30-18u30
zondag: 9u-12u

Volg jij onze Facebookpagina?
www.facebook.com/natuurpuntmoervaartzuidlede/

Zet nu al in je agenda:

Zondag 7 april:

Reepkenswandeling om 9.30

Zondag 28 april: Vroegochtend-

wandeling in het Heidebos 5u30

STEEK DE HANDEN UIT DE MOUWEN IN DE NATUUR!

Kom jij ook een keertje helpen?

Elke maand zijn er twee werkdagen in het Heidebos. Er wordt gewerkt op **elke tweede zaterdag van de maand**. Zowel voor- als namiddag (meestal van 9u tot 17u). Maar ook één of twee uurtjes de handen uit de mouwen komen steken is perfect!

Ook **elke vierde maandag van de maand** wordt er een werkdag tijdens de week gehouden. Kom jij ook graag eens meehelpen? We verwelkomen je heel graag!

Zaterdagen 9/2, 9/3, 13/4, 11/5,...

Maandagen 25/2, 25/3, 22/4, 27/5, ...

Tot dan!

Marc Geerinck, 0473 33 50 38 of

Annemie Philips, 0494 15 28 54, beheer.heidebos@gmail.com

Triks

Schoonheidszorg
op maandag

Triks
Kapsalon & Schoonheidszorg

Inge Van Aerde, Hellestraat 6, 9080 Zaffelare
Tel.: 0476 20 63 91 - triks.inge@gmail.com
Dinsdag gesloten - Op afspraak

Heidebosprokkel

GERT DU CHEYNE

Het bos is lichtjes berijmd, waarbij het lijkt dat het zilverschoon mooi is afgezet met blinkende pareltjes. De eikenbladeren liggen er wat bepoederd bij, kortom het bos heeft zich blijkbaar schitterend uitgedost om het jaar in schoonheid te beginnen.

Een grote zilverreiger vliegt over het bos heen. Het is zowaar een wat aristocratische verschijning, stralend wit en met trage vleugelslagen roeit hij door de vrieslucht. Met zijn sneeuw wit kleed steekt hij markant af tegen het bos, maar ook in weiden – waar hij zijn kostje verzamelt – valt hij uiteraard nog meer op. Vroeger zouden heel wat vogelaars in rep en roer zijn geweest, maar de voorbije tien jaar is dit een heel courante verschijning tijdens herfst- en wintermaanden in onze contreien.

Ik wandel wat dieper het bos in en het wemelt er van de goudhaantjes. Goudhaantjes zijn onze kleinste vogeltjes en houden zich voornamelijk op in naaldhout. Het lijken wel donzige kleurrijke kerstballen in de dennen. Bij koud weer blazen ze hun veren op tot een balletje. Daar ze zo klein zijn, zijn ze extra gevoelig voor koude. 's Avonds maken ze met enkele vogels samen een gezellige slaapbol.

Deze kleine vogeltjes zijn steeds heel druk in de weer om zoveel mogelijk voedsel (insecten) te verzamelen om te voorzien in hun hoge energiebehoefte. Hierbij maken ze allerlei capriolen en hangen vaak omgekeerd aan de dennentakken.

Ze lijken mij niet op te merken tijdens hun speurwerk en springen zenuwachtig van de ene tak naar de andere.

Goudhaantje Foto: Natuurpunt www.natuurpunt.be

In een wat vormeloze formatie zoeken ze het ganse bos af. Af en toe flitsen hun fel geeloranje kuifjes op als ze bij elkaar in de buurt komen. Ik kijk of ik geen vuurgoudhaantjes tussen hen opmerk, een nog wat kleurrijkere neef en ietsje groter dan de gewone goudhaantjes, maar neen, ik vang bot.

De kuifmezen lijken niet zo opgezet met de invasie van deze vogeltjes en maken dat duidelijk met hun wat nasale roep.

In de eikendreef aangekomen zitten houtduiven ganse eikels binnen te schrokken. Toch verbazend hoe deze duiven dergelijke grote eikels in hun bek doen verdwijnen. Vooraleer ze deze binnenschrokken is het precies of ze eerst even de maat van de eikel taxeren en hem dan al dan niet te laten vallen of op te eten.

Op het pad is te zien hoe driehoornmestkevers zich de voorbije nacht te goed hebben gedaan aan een koeienvlaai van de gallowayrunderen. Momenteel zijn deze kevers druk bezig hun broedkamers in orde aan het maken.

Zwarte specht Foto: Natuurpunt www.natuurpunt.be

Restaurant De Moervaartheeve

Peene 5b
9185 Wachtebeke
09 342 77 61

Welkom in De Moervaartheeve!

Geopend van woensdag tot en met zondag.
Gesloten op maandag en dinsdag.

Speelhoek en speeltuin, terras en tuin.
Ligging dichtbij het Heidebos.

De letterzetter

TEKST EN FOTO'S: ANNEMIE PHILIPS

Neen, geen boeiend artikel over literatuur of drukken op oude wijze. Maar wel een artikel over een opmerkelijk fenomeen, de letterzetter. Een artikel over een wel erg speciale kever.

De letterzetter is een schorskever die leeft tussen de schors en de stam van een boom en zich toelegt op sparren. Gezonde sparren kunnen zich in principe verdedigen tegen insectenaanvallen door harsdruppels uit te persen zodat de schorskever verdrinkt. Maar de kevers zoeken bomen die onder stress staan. Als er watertekort dreigt of bomen zijn verzwakt, dan kunnen de bomen niet op bovenstaande manier reageren.

En zo gebeurde dus ook in het Heidebos. De schorskever heeft meerdere sparren lelijk aangestast, onder andere in de buurt van Parking 2. De aanvallen van deze schorskever en het grote effect

ervan op de fijnsparren in het Heidebos, zijn dus een gevolg van de lange hete maar vooral droge zomer.

Heeft het letterzetkevertje een verzwakte boom gevonden dan begint hij meteen te boren. Daarna dringt hij parallel met de schorsvezels de lagen eronder binnen en legt gangetjes aan. Het bruine boorpoeder schuift hij achterwaarts naar buiten. Als deze kever succesvol is, roept hij via geurstoffen zijn collega's. De kevers leggen miljoenen eitjes in een mum van tijd.

Indien het zou regenen bij het begin dat de schorskever een spar veroverd, is het nog geen probleem. Maar de zomer was lang en vooral droog en daardoor is de aangevallen boom ten dode opgeschreven. Hierbij stopt het niet. Zitten er teveel of genoeg kevers op één boom dan geven de letterzetmannetjes signalen af en dan kiezen de letterzetter een andere door droogte verzwakte fijnspar in de nabije omgeving. Zo komt het dat er verschillende aangetaste bomen bij elkaar staan.

Het letterzetmannetje boort voor de paring een paringskamer en dan roept hij met een ander geursignaal de vrouwtjes. Na de seks moet er gewerkt worden. Ze maken nog meer gangen met piepkleine nisjes voor de eitjes. Ze blijven graven en paren en eitjes leggen. De totale ontwikkeling van eitje tot kever duurt ongeveer tien weken zodat er meerdere generaties mogelijk zijn.

Eigenlijk hoort de fijnspar hier niet thuis. Het is hier bij ons in feite continu te droog en te warm. Hij hoort thuis in een wat noordelijker klimaat. Een lange droge zomer bood dan ook veel kansen voor dit eigenaardige kevertje.

Bomen die aangetast worden moeten gekapt worden. Dit noemt men dan een sanitaire kap, het kappen omwille van de gezondheid van de bomen en het bos. De komende weken zal dit dus op enkele plaatsen in het Heidebos gebeuren.

Als je meer wil weten lees 'Het geheime netwerk van de natuur' van Peter Wohlleben

Goed slapen doe je in een goed bed. Een bed waarin jouw lichaam optimaal recupereert van wat je vandaag doet. Zo kan je er morgen weer volop tegenaan. Bij Sleeplife® gaan we samen met jou op zoek naar slaapcomfort en slaapmode die optimaal bij jou passen. Voor een slaapervaring op maat van jouw leven. En met slaapadvies dat écht persoonlijk is.

Sleeplife® Gent-Oostakker
Antwerpsesteenweg 1124
9041 Gent-Oostakker
T. 09/355 98 01

di-vrij: 09u30-18u30 · za: 09u30-18u
maandag en zondag gesloten

Wij steunen langdurig zieke kinderen. Voor een beter schoolleven.

Sleeplife:

Slapen op maat van jouw leven

www.sleeplife.be

[f Sleeplifeslaapadvies](https://www.facebook.com/Sleeplifeslaapadvies)

Het succesverhaal van onze vrijwillige beheerploeg!

TEKST: THIERRY VAN DRIESCHE

FOTO'S DOOR DE VRIJWILLIGERS VAN BEHEERPLOEG NATUURPUNT MOERVAART-ZUIDLEDE

Goed twee jaar geleden werd door enkele vrijwilligers van onze afdeling grondig werk gemaakt van het samenstellen van een heel team vrijwillige medewerkers die zin hadden om een deeltje van hun kostbare vrije tijd in het Heidebos te steken. En mét succes!

Weer of geen weer, sinds dan staat twee keer per maand een groep vrijwilligers paraat voor het onderhoud van het Heidebos en de andere natuurgebieden. We nemen jullie aan de hand van veel foto's mee doorheen de werken en werven die deze ploeg het afgelopen jaar met succes opzette.

Een greep uit de werkzaamheden van onze vrijwilligers.

Om de biodiversiteit in het Heidebos op peil te houden en nog te verbeteren en om andere planten de kans te geven om te groeien wordt de adelaarsvaren gemaaid en afgevoerd. Mocht de adelaars-

varen niet bestreden worden, zou die grotere terreinen bedekken waardoor andere planten geen kans meer krijgen om te groeien.

Onze gallowayrunderen hebben een groot terrein ter beschikking om te grazen. Natuurlijk moet de omheining in orde zijn want anders breken de koeien uit. Daarom wordt deze regelmatig

hersteld. Vooraf wordt deze vrijgemaakt van bramen, hop, adelaarsvaren... Dit is een werk van lange adem aangezien we vele lopende meters afrastering in het Heidebos hebben.

Om alles netjes te houden moet er natuurlijk af en toe eens gepoetst worden.

Ook de infoborden en pijltjes die in weer en wind staan kunnen op regelmatige basis een reinigingsbeurt gebruiken.

Dank zij jullie lidmaatschappen en giften en acties van Natuurpunt kunnen geregeld stukjes grond gekocht worden binnen het Heidebos. Dikwijls ligt er afval en dat moet natuurlijk opgeruimd worden want dat hoort niet in de natuur.

Om dezelfde reden waarom we adelaarsvaren maaien en kneuzen, binden we ook de strijd aan tegen Amerikaanse vogelkers. Hij zaait zich heel gemakkelijk uit en in een mum van tijd overwoekert deze boom de inheemse planten. Dus kleine plantjes trekken we uit met de hand of steken we uit met een spade. De grote bomen worden afgezaagd.

De houten palen, waarop de bewegwijzering vastgemaakt wordt, zijn onderhevig aan alle natuurkrachten en spijtig genoeg soms ook aan vandalisme.

Dus regelmatig controleren en herstellen we de bewegwijzering zodat alle wandelaars hun weg vinden.

En deze wandelaars rusten natuurlijk graag even uit op een bankje om te genieten van de mooie natuur, de rust en de stilte. Op verzoek zijn er enkele bank-

jes bijgeplaatst en werden de banken die stuk waren, hersteld. Ook de fietsstaanplaats en de picknicktafel werden hersteld.

De brug wordt intens gebruikt en voor de veiligheid wordt deze regelmatig

gecontroleerd en hersteld indien nodig.

De bijtjes houden van de reuzenbalsemien maar hij vermenigvuldigt zich supersnel via springzaadjes.

De plant heeft ook geen natuurlijke vijanden en verdringt andere inheemse planten in een mum van tijd. Vandaar dat verwijderen noodzakelijk is.

De storm houdt soms huis in het Heidebos en als er gevaarlijke situaties ontstaan worden deze verhol-

pen. Paden vrijmaken van omgevallen bomen is ook een taak die erbij hoort

Bij al dit werk hoort ook koffiepauze en gezellig samen picknicken!

Interesse om mee te helpen ? beheer.heidebos@gmail.com

Ga jij mee op pad voor onze padden?

De winter liet zich al voelen maar toch denken we denken al aan het moment dat hij voorbij is. En we moeten natuurlijk voorbereid zijn vooraleer de amfibieën ontwakken en op zoek gaan naar een partner. Na hun winterslaap trekken padden en kikkers massaal naar poelen en vijvers om zich daar voort te planten. Dat noemen we de paddentrek. De beestjes ondernemen dan een gevaarlijke tocht want ze moeten vaak drukke straten oversteken. Spijtig genoeg eindigen veel dieren daardoor als verkeersslachtoffer. Daarom helpen we hen een handje en organiseert Natuurpunt Lochristi in samenwerking met de gemeente Lochristi dit voorjaar opnieuw een paddenoverzet.

Was je er vorige keer al bij en vond je dat net als wij een superleuke ervaring om druilerige winteravonden nuttig door te brengen samen met je burens om daarna gezellig op te warmen en voldaan te gaan slapen of heb je al gehoord hoe leuk het was en wil je dit ook eens beleven?

Op zondag 20 januari organiseerde onze kern Lochristi samen met de gemeente een infomoment. Amfibiespecialist Dominique Verbelen gaf een toelichting en beantwoordde alle mogelijke vragen.

**Wil je weten hoe dat werkt? Wil je een avond meehelpen? Of heb je vragen over kikkers, padden en salamanders? Laat je horen!
We kunnen nog veel helpende handen gebruiken!**

facebook.com/natuurpuntlochristi

info@natuurpuntlochristi.be

0473 93 77 91

